

M

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

« Κύρωση του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια σχετικά με την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιοποικιλότητα, που κυρώθηκε με το ν. 2204/1994 (ΦΕΚ 59 Α')».

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Με το παρόν σχέδιο Νόμου κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια, σχετικά με την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιοποικιλότητα, , το οποίο υιοθετήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2010 από την 10η συνεδρίαση των συμβαλλομένων μερών της Σύμβασης, στη Ναγκόγια της Ιαπωνίας.

1. ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια σχετικά με την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, στο πλαίσιο της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιοποικιλότητα, που κυρώθηκε με τον Ν. 2204/1994 (Α'59), το οποίο υιοθετήθηκε από τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης στην Ναγκόγια της Ιαπωνίας, αποτελεί σημαντικό ορόσημο για τη διεθνή διακυβέρνηση της βιοποικιλότητας η οποία τελεί σε καθεστώς εντεινόμενης παγκόσμιας κρίσης.

Οι γενετικοί πόροι αντιπροσωπεύουν τη γονιδιακή δεξαμενή τόσο των άγριων όσο και των κατοικίδιων ή καλλιεργούμενων ειδών (φυτών και ζώων) και διαδραματίζουν σημαντικό και ολοένα αυξανόμενο ρόλο σε πολλούς τομείς της οικονομίας, μεταξύ των οποίων η παραγωγή τροφίμων, η δασοκομία και η ανάπτυξη φαρμάκων, καλλυντικών και βιολογικών πηγών ενέργειας. Επιπλέον, οι γενετικοί πόροι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή στρατηγικών που έχουν σχεδιαστεί για την αποκατάσταση κατεστραμμένων οικοσυστημάτων και την προστασία απειλούμενων ειδών. Ιδιαίτερα θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι παραδοσιακές γνώσεις που κατέχουν αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες μπορούν να παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για την επιστημονική ανακάλυψη αξιόλογων γενετικών ή βιοχημικών ιδιοτήτων των γενετικών πόρων, καθώς οι γνώσεις αυτές περιλαμβάνουν καινοτομίες και πρακτικές που αντιπροσωπεύουν παραδοσιακούς τρόπους ζωής.

Η Σύμβαση για τη Βιοποικιλότητα, εφεξής («η Σύμβαση»), που ψηφίστηκε το 1992 στην ιστορική Σύνοδο Κορυφής του Ρίο ντε Τζανέιρο, αποτελεί το βασικό διεθνές πλαίσιο για τη λήψη μέτρων με στόχο τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, την αειφόρο χρήση των συστατικών της στοιχείων και για τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων καθώς και των οφελών που απορρέουν από την εμπορική και άλλου είδους χρησιμοποίηση γενετικών πόρων. Ειδικότερα στο άρθρο 15 της Σύμβασης καθορίζεται α) το γενικό πλαίσιο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των συμβαλλομένων μερών στους γενετικούς πόρους και β) η υποχρέωση των μερών να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν μέτρα πολιτικής για τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των αποτελεσμάτων της έρευνας και ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 15 της Σύμβασης, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων που συμμετείχαν στην Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη, τον Αύγουστο του 2002, συμφώνησαν να αρχίσουν διαπραγματεύσεις με αντικείμενο ένα «διεθνές καθεστώς» για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον καταμερισμό των οφελών.

Τελικά στη Διεθνή Διάσκεψη κορυφής για τη Βιοποικιλότητα που πραγματοποιήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2010 στη Ναγκόγια της Ιαπωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη στην Σύμβαση, ενέκριναν τρεις ιστορικής σημασίας συμφωνίες για την καταπολέμηση της υποβάθμισης της βιοποικιλότητας: 1) το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια, το οποίο αποτέλεσε καρπό μακράς διαπραγμάτευσης μετά την έγκριση της Σύμβασης, 2) το παγκόσμιο στρατηγικό σχέδιο για τη βιοποικιλότητα 2011-2020 και 3) τη δημιουργία διακυβερνητικής πλατφόρμας Επιστημονικής Πολιτικής για τη Βιολογική Ποικιλομορφία και τις Υπηρεσίες Οικοσυστημάτων (IPBES).

Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια θεσπίζει ένα διεθνές- νομικά δεσμευτικό- καθεστώς με το οποίο θα καταστεί δυνατή η αποτελεσματική εφαρμογή σε εθνικό , περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ενός εκ των τριών στόχων της Σύμβασης και ειδικότερα του στόχου για τον ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων, ώστε να δοθεί δυνατότητα διατήρησης της βιοποικιλότητας και αειφόρου χρησιμοποίησής της.

Πρόκειται για συμφωνία που παρεμβαίνει στο πλαίσιο της παγκόσμιας κρίσης της βιοποικιλότητας, κρίση που δεν παύει να επιταχύνεται με μια όλο και πιο έντονη υποβάθμιση των ζώντων οργανισμών. Ένα στα τρία είδη απειλούνται σήμερα με εξαφάνιση και τα οικοσυστήματα, που αποτελούν πολύπλοκα συστήματα κομβικής σημασίας για την ανθρωπότητα, εξακολουθούν να υπόκεινται σε σημαντική ανθρωπογενή πίεση. Για να αντιστραφεί η τάση αυτή, κρίθηκε απαραίτητο να κινητοποιηθούν, σε διεθνές και τοπικό επίπεδο, τα αναγκαία μέτρα, κατά κύριο λόγο χρηματοδοτικά, για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας που έχει ζωτική σημασία για τις κοινωνίες μας. Σ' αυτό ακριβώς αναμένεται να συμβάλει το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια.

2. ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ- ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η Σύμβαση αναγνωρίζει τα κυριαρχικά δικαιώματα των κρατών επί των φυσικών πόρων που βρίσκονται στην περιοχή δικαιοδοσίας τους, καθώς και την εξουσία των κρατών για τον καθορισμό της πρόσβασης στους γενετικούς πόρους τους, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού περιβαλλοντικά ορθών πρακτικών και χρήσεων από άλλα συμβαλλόμενα μέρη. Η Σύμβαση, όπως προαναφέρθηκε, καθιστά υποχρεωτική για κάθε συμβαλλόμενο μέρος τη λήψη μέτρων για τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό α) των αποτελεσμάτων της έρευνας και ανάπτυξης, βάσει αμοιβαίως αποδεκτών όρων καθώς και β) των οφελών που προκύπτουν μεταξύ του χρήστη και του συμβαλλομένου μέρους που παρέχει τους γενετικούς πόρους καθώς και γ) των οφελών ως προς τις γνώσεις, καινοτομίες και πρακτικές των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, που είναι σημαντικές για τη διατήρηση και τη αειφόρο χρήση της βιοποικιλότητας.

Έτσι οι γενετικοί πόροι θα πρέπει να διατηρούνται επιτόπου και να χρησιμοποιούνται με τρόπο βιώσιμο, ενώ τα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους θα πρέπει να καταμερίζονται δίκαια και ισότιμα, προκείμενου να συμβάλλουν στην εξάλειψη της φτώχειας και, κατά συνέπεια, στην επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με το προοίμιο του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια. Η εφαρμογή του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια αποσκοπεί στην αξιοποίηση αυτού του δυναμικού.

Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια καθώς εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15 της Σύμβασης, δεν επεκτείνεται σε δραστηριότητες που διεξάγονται σε θαλάσσιες περιοχές, πέραν της εθνικής δικαιοδοσίας. Η έρευνα σχετικά με τους γενετικούς πόρους επεκτείνεται σταδιακά σε νέες περιοχές, ειδικά στους ωκεανούς, οι οποίοι παραμένουν το λιγότερο εξερευνημένο περιβάλλον του πλανήτη.

Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια βασίζεται σε τρεις πυλώνες, α) την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τις συναφείς παραδοσιακές γνώσεις, β) τον καταμερισμό των οφελών και γ) μέτρα για τη συμμόρφωση των χρηστών και την τήρηση των υποχρεώσεων. Ειδικότερα:

- 1) Τα μέρη οφείλουν να θεσπίζουν εθνικά μέτρα για την πρόσβαση τα οποία που θα δίνουν τη δυνατότητα να διασφαλίζεται η ασφάλεια του δικαίου, χάρη σε ένα σαφές νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θα καθορίζει την αρμόδια αρχή, τη διαδικασία και τους όρους για την έκδοση άδειας ή έγκρισης με την οποία παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης. Η διαδικασία αυτή ενθαρρύνει την έρευνα για τη διατήρηση των γενετικών πόρων «in situ».

2) Τα μέρη οφείλουν να διασφαλίσουν ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων καθώς και τις μεταγενέστερες εφαρμογές και εμπορικές εκμεταλλεύσεις. Ο όρος «χρησιμοποίηση» καλύπτει τις ερευνητικές δραστηριότητες καθώς και την ανάπτυξη της γενετικής και/ή βιοχημικής σύστασης των γενετικών πόρων. Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια εγγυάται μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και μεγαλύτερη διαφάνεια, τόσο για τους παρόχους γενετικών πόρων ή παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους όσο και για τους χρήστες των γενετικών πόρων. Άλλωστε η επιτυχής εφαρμογή του Πρωτοκόλλου βασίζεται στην μεταξύ των δρώντων διατραγμάτευση αμοιβαίως αποδεκτών όρων, που θα οδηγήσουν σε δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό οφελών και θα συμβάλουν στη διατήρηση και αειφορική χρήση της βιοποικιλότητας. Τα οφέλη μπορεί να είναι χρηματικής φύσεως, όπως αμοιβές, ή μη χρηματικής φύσεως, όπως ο καταμερισμός των αποτελεσμάτων της έρευνας ή της μεταφοράς τεχνολογίας.

3) Τα μέρη οφείλουν να τηρούν τις προβλεπόμενες στο Πρωτόκολλο υποχρεώσεις ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός των εθνικών νομοθεσιών των συμβαλλομένων μερών/ παρόχων γενετικών πόρων, καθώς και οι συμβατικές υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στους όρους που συνομολογήθηκαν σε κοινή συμφωνία. Μέσω των υποχρεώσεων αυτών τα μέρη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι γενετικοί πόροι που χρησιμοποιούνται αποκτήθηκαν νόμιμα με την ανάλογη σύμβαση καταμερισμού των οφελών. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να δημιουργήσουν ένα αποτελεσματικό σύστημα εποπτείας και ελέγχου και να διασφαλίζουν τη δικαστική συνεργασία. Επίσης προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος, κατά την κατάρτιση και εφαρμογή των νομοθετικών διατάξεων για την πρόσβαση και καταμερισμού οφελών, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη σημασία των γενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία καθώς και τον ειδικό τους ρόλο για την επισιτιστική ασφάλεια.

Περαιτέρω το Πρωτόκολλο στοχεύει στην προώθηση της έρευνας στον τομέα των γενετικών πόρων, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε νέες ανακαλύψεις προς όφελος όλων ενώ δημιουργούνται κίνητρα για την «*in situ*» διατήρηση των γενετικών πόρων για την αξιοποίησή τους με βιώσιμο τρόπο. Έτσι ενισχύεται η συμβολή της βιοποικιλότητας στην ανθρώπινη ανάπτυξη και ευημερία.

Επιπλέον το Πρωτόκολλο απαιτεί ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος δίδει δέουσα προσοχή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες υφίστανται ή επίκεινται έκτακτες καταστάσεις που απειλούν ή βλάπτουν την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών κατά τα οριζόμενα εθνικώς ή διεθνώς.

Το Πρωτόκολλο προτείνει επίσης τη δημιουργία ενός παγκόσμιου πολυμερούς μηχανισμού για την αντιμετώπιση του καταμερισμού των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των γενετικών πόρων που βρίσκονται σε διασυνοριακές ζώνες ή σε εγκαταστάσεις όπου είναι αδύνατον να υπάρξει συναίνεση μετά από ενημέρωση. Τα οφέλη που καταλογίζονται μέσω του μηχανισμού αυτού μπορούν

να συμμετάσχουν στη διατήρηση και τη βιώσιμη αξιοποίηση της βιοποικιλότητας σε παγκόσμια κλίμακα.

Ωστόσο θα πρέπει να επισημανθεί ότι αναφορικά με τις παραδοσιακές γνώσεις που κατέχουν αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες και το ισχύον καθεστώς προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας διαπιστώνεται ότι η εν λόγω νομοθεσία αναγνωρίζει ως κατόχους μεμονωμένα άτομα ή εταιρείες, διευκολύνοντας τους μηχανισμούς εμπορίου και οδηγώντας στην καθιέρωση μονοπωλιακών δικαιωμάτων στους δημιουργούς και ερευνητές. Με αυτό τον τρόπο το δίκαιο διανοητικής ιδιοκτησίας αναιρεί την παραδοσιακή γνώση από την απαιτούμενη ολιστική της διάσταση. Στο πλαίσιο αυτό αναμένεται ότι η Σύμβαση και το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια θα συμβάλλουν στην προώθηση του δικαίου της διανοητικής ιδιοκτησίας προς αυτήν την κατεύθυνση.

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το ενωσιακό κεκτημένο και η διεθνής δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) συμβάλλουν, ως γνωστόν, στην επιδίωξη, μεταξύ άλλων, της διατήρησης, προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος και στην προώθηση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων, στα οποία συγκαταλέγεται και η διατήρηση και αειφορική χρήση των γενετικών πόρων και της βιοποικιλότητας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση καταλαμβάνει την τρίτη θέση στη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων, τόσο λόγω των πολυάριθμων συλλογών και ερευνητικών κέντρων της όσο και λόγω των σημαντικών βιομηχανιών που τους χρησιμοποιούν. Η συλλογή γενετικών πόρων στην άγρια φύση πραγματοποιείται ως επί το πλείστον για μη εμπορικούς λόγους από ακαδημαϊκούς, πανεπιστημιακούς και μη εμπορικούς ερευνητές ή συλλέκτες. Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων και σχεδόν σε όλους τους τομείς, η πρόσβαση σε προσφάτως συλλεχθέντες γενετικούς πόρους γίνεται μέσω μεσαζόντων, συλλογών ή αντιπροσώπων που αποκτούν γενετικούς πόρους σε τρίτες χώρες. Οι συλλογές είναι βασικοί πάροχοι των χρησιμοποιούμενων στην Ευρωπαϊκή Ένωση γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους.

Έτσι η βιώσιμη και αειφόρος πρόσβαση στους γενετικούς πόρους έχει πρωταρχική σημασία για την ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό και προκειμένου η ΕΕ να ενισχύσει την εμπιστοσύνη με τους διεθνείς της εταίρους, περιλαμβανομένων των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, προχώρησε στην υιοθέτηση του Κανονισμού (ΕΕ) 511/2014 με σκοπό να θέσει σε εφαρμογή σε επίπεδο ΕΕ τους διεθνείς κανόνες που περιλαμβάνονται στο Πρωτόκολλο της Ναγκόγια.

Ο Κανονισμός στοχεύει αφενός στη συμμόρφωση των χρηστών στην ΕΕ, με τους κανόνες πρόσβασης που έχουν θεσπισθεί στις χώρες παρόχους και αφετέρου στον

δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από την χρησιμοποίησή τους στην ΕΕ.

Καθώς οι ανωτέρω στόχοι του Κανονισμού, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω του εύρους τους και της ανάγκης να διασφαλιστεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, ο Κανονισμός προβλέπει τη δυνατότητα θέσπισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορισμένων επιπλέον μέτρων μέσω εκτελεστικών πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 291 παράγραφος 2 της Συνθήκης της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό ο Κανονισμός (ΕΕ) 511/2014 ήδη συμπληρώθηκε με τον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2015/1866 με τον οποίο θεσπίζονται λεπτομερείς κανόνες σχετικά με το μητρώο συλλογών, την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των χρηστών και τις βέλτιστες πρακτικές.

Τόσο ο Κανονισμός (ΕΕ) 511/2014 όσο και ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1866 εφαρμόζονται άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, ανεξάρτητα από την κατάσταση της επικύρωσης του πρωτοκόλλου της Ναγκόγια στα διάφορα κράτη μέλη.

Επισημαίνεται ότι ο Κανονισμός (ΕΕ) 511/2014 δεν καθορίζει μέτρα για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους αλλά αφήνει τα κράτη μέλη ελεύθερα να θεσπίζουν τέτοια μέτρα, εφόσον το κρίνουν σκόπιμο, με την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν θα έρχονται σε αντίθεση με τη λοιπή σχετική νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο ο Κανονισμός (ΕΕ) 2014/511 μεταξύ των μέτρων που θεσπίζει για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια, προβλέπει επιπλέον την έγκριση από την ΕΕ βέλτιστων πρακτικών που θα εφαρμόζονται από τους χρήστες ως μέτρο που θα συμβάλει στην επίτευξη συμμόρφωσης με το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια, σε προσιτό κόστος και με ασφάλεια δικαίου υψηλού επιπέδου. Επίσης προβλέπεται ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο άσκησης των εκτελεστικών της εξουσιών (άρθρο 291 παρ. 2 της Συνθήκης της ΕΕ), μπορεί να καθορίζει ποιο θα είναι το τελικό στάδιο για τον αποτελεσματικό έλεγχο των προϊόντων που χρησιμοποιούν γενετικούς πόρους.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες του Κανονισμού, οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών οφείλουν να διενεργούν ελέγχους για τη συμμόρφωση των χρηστών με τις πρόνοιες του Κανονισμού και κατ' επέκταση με το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια, ενώ παράλληλα προβλέπεται η υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίζουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για κάθε παράβαση των κανόνων εφαρμογής του πρωτοκόλλου της Ναγκόγια.

Η ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κανονισμού (ΕΕ) 2014/511 συσχετίζεται άμεσα με την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια για την ΕΕ, ώστε να διασφαλίζονται ίσοι όροι για τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται σε ενωσιακό και σε παγκόσμιο επίπεδο και έχουν ως αντικείμενο την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και τον καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από αυτούς.

Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια έχει εγκριθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την Απόφαση 2014/283/ΕΕ που έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕL 150/231/20-5-2014)

4. ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ-ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΚΥΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Εθνική νομοθεσία που διέπει το καθεστώς διατήρησης και προστασίας της βιοποικιλότητας και των γενετικών πόρων, υφίσταται από το 1990 όπως στο π.δ. 80/1990 και π.δ. 434/1990 και σε άλλα μετέπειτα νομοθετήματα. Ωστόσο οι διατάξεις αυτές χαρακτηρίζονταν για τον αποσπασματικό και διάσπαρτο χαρακτήρα τους, μέχρι την υιοθέτηση του ν.3937/2011 ο οποίος παρέχει ένα ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία της βιοποικιλότητας.

Η Ελλάδα είναι χώρα πλούσια σε γενετικούς πόρους (ενδημικά είδη φυτών και ζώων) και σε μεγάλο βαθμό ανεξερεύνητο πλούτο άλλων μορφών ζωής (μύκητες, φύκη, βακτήρια κ.ά.). Αυτή η ιδιαιτερότητα έλκει το ενδιαφέρον, καταρχήν για έρευνα, δεδομένου ότι μπορεί να ανακαλύψει κερδοφόρους πόρους. Έτσι στο πλαίσιο της ΕΕ η θέση της Ελλάδας είναι πιο κοντά στις χώρες- παρόχους, σε αντίθεση με άλλα κράτη μέλη του βορρά που είναι κυρίως χώρες -χρήστες γενετικών πόρων.

Με την επικείμενη κύρωση του Πρωτοκόλλου Ναγκόγια και συνακόλουθα την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2014/511, η προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας αντιμετωπίζεται ολιστικά και εμπλουτίζεται το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

Το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια μπορεί να αποτελέσει εργαλείο ανάπτυξης για τη βιολογικά πλούσια χώρα μας. Για να ωφεληθούμε όμως από το Πρωτόκολλο χρειάζεται να δοθεί προτεραιότητα στη δημιουργία κατάλληλου εθνικού συστήματος πρόσβασης στους γενετικούς πόρους ώστε να αποκτήσουμε σημαντικά οφέλη από το βιολογικό πλούτο που διαθέτει η χώρα. Σε αυτό το πεδίο θα συμβάλλουν σημαντικά και τα θεσμικά εργαλεία που θα υιοθετηθούν στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 511/2014 καθώς και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1866.

5. ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΘΡΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Με τα επιμέρους άρθρα της Συμφωνίας καθορίζονται τα ακόλουθα:

ΑΡΘΡΟ 1

Σκοπός

Προσδιορίζεται ο στόχος του Πρωτοκόλλου η επίτευξη του οποίου θα συμβάλλει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφορική χρήση των συστατικών της στοιχείων.

ΑΡΘΡΟ 2

Ορισμοί

Καθορίζονται οι απαραίτητοι ορισμοί για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου και ιδίως η έννοια των όρων «χρησιμοποίηση γενετικών πόρων», «βιοτεχνολογία» και «παράγωγο».

ΑΡΘΡΟ 3

Πεδίο εφαρμογής

Προβλέπεται ότι το Πρωτόκολλο εφαρμόζεται στους γενετικούς πόρους που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15 της Σύμβασης για τη Βιοποικιλότητα και στις παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με αυτούς τους γενετικούς πόρους.

ΑΡΘΡΟ 4

Σχέσεις με διεθνείς συμφωνίες και πράξεις

1. Αναφέρεται ότι, όταν πρόκειται για δικαιώματα και υποχρεώσεις συμβαλλόμενου μέρους που απορρέουν από άλλες διεθνείς συμφωνίες, όμως η άσκηση των οποίων θα έβλαπτε ή θα απειλούσε σοβαρά τη βιολογική ποικιλομορφία, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Πρωτοκόλλου χωρίς αυτό να σημαίνει ότι το Πρωτόκολλο έχει ιεραρχική σχέση ως προς αυτές τις διεθνείς συμφωνίες.

2. Ορίζεται ότι το Πρωτόκολλο δεν εμποδίζει τα συμβαλλόμενα μέρη να καταρτίζουν και να εφαρμόζουν άλλες συναφείς διεθνείς συμφωνίες, με τον όρο ότι αυτές εξυπηρετούν τους στόχους της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου και δεν αντιβαίνουν σε αυτούς.

3. Προβλέπεται ότι το Πρωτόκολλο εφαρμόζεται κατά τρόπο ώστε να αλληλοϋποστηρίζεται με άλλες, συναφείς διεθνείς πράξεις, λαμβάνοντας υπόψη και συναφείς εργασίες ή πρακτικές στο πλαίσιο των εν λόγω διεθνών πράξεων και σχετικών διεθνών οργανισμών, εφόσον έτσι εξυπηρετούνται οι στόχοι της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου και δεν αντιβαίνουν σε αυτούς.

4. Ορίζεται ότι σε περίπτωση που ισχύει εξειδικευμένη διεθνής πράξη για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και καταμερισμό των οφελών, η οποία συνάδει με τους στόχους της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου, το Πρωτόκολλο δεν εφαρμόζεται στο συμβαλλόμενο μέρος της εξειδικευμένης πράξης ως προς τον συγκεκριμένο γενετικό πόρο που καλύπτεται από την εν λόγω εξειδικευμένη πράξη.

ΑΡΘΡΟ 5

Δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των οφελών

1. Στην παράγραφο 1, προβλέπεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφοι 3 και 7 της Σύμβασης, στα οφέλη που απορρέουν από την εν γένει χρησιμοποίηση γενετικών πόρων, θα πρέπει να συμμετέχει με δίκαιο και ισότιμο τρόπο το συμβαλλόμενο μέρος / χώρα προέλευσης των πόρων ή ένα συμβαλλόμενο μέρος που έχει αποκτήσει τους γενετικούς πόρους σύμφωνα με τη Σύμβαση και ότι ο καταμερισμός των οφελών θα συμφωνείται με βάση αμοιβαία αποδεκτούς όρους. Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι στο πλαίσιο εφαρμογής αυτής της παραγράφου κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή άλλα μέτρα πολιτικής.
2. Αναφέρεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή άλλα μέτρα πολιτικής, ώστε να εξασφαλίσει ότι στα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων τους οποίους κατέχουν αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες, σύμφωνα με τα συγκεκριμένα κατοχυρωμένα δικαιώματα αυτών των κοινοτήτων, συμμετέχουν με δίκαιο και ισότιμο τρόπο με βάση αμοιβαία αποδεκτούς όρους.
3. Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι τα οφέλη που αναφέρονται στο παρόν άρθρο μπορεί να είναι χρηματικά και άλλα οφέλη και να περιλαμβάνουν αυτά που απαριθμούνται στο παράρτημα, χωρίς όμως να περιορίζονται σε αυτά.
4. Στην παράγραφο 5 αναφέρεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή άλλα μέτρα πολιτικής, ώστε στα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση παραδοσιακών γνώσεων αναφορικά με γενετικούς πόρους να συμμετέχουν με δίκαιο και ισότιμο τρόπο και με βάση αμοιβαία αποδεκτούς όρους, οι αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες που κατέχουν τις γνώσεις αυτές.

ΑΡΘΡΟ 6

Πρόσβαση στους γενετικούς πόρους

1. Αναφέρεται ότι για ένα συμβαλλόμενο μέρος που ασκεί τα κυριαρχικά του δικαιώματα επί φυσικών πόρων και με την επιφύλαξη της εσωτερικής του νομοθεσίας σχετικά με την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών, η πρόσβασή του σε γενετικούς πόρους για τη χρησιμοποίησή τους, υπόκειται στη

συναίνεση μετά από ενημέρωση του συμβαλλόμενου μέρους (χώρα προέλευσης) των συγκεκριμένων πόρων, ή του συμβαλλόμενου μέρους που έχει αποκτήσει τους γενετικούς πόρους σύμφωνα με τη Σύμβαση, εκτός εάν ορίσει διαφορετικά το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος.

2. Προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος στο πλαίσιο εφαρμογής του εσωτερικού του δικαίου, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται η συναίνεση μετά από ενημέρωση και η συμμετοχή των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους, στις περιπτώσεις που οι κοινότητες αυτές έχουν το κατοχυρωμένο δικαίωμα να παρέχουν την εν λόγω πρόσβαση.

3. Ορίζεται ότι για την εφαρμογή της παραγράφου 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος που απαιτεί συναίνεση μετά από ενημέρωση λαμβάνει τα αναγκαία νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή άλλα μέτρα πολιτικής, ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι, τα κριτήρια και οι όροι που προβλέπονται στις περιπτώσεις (α) έως (ζ) της παραγράφου 3, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 7

Πρόσβαση σε παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους

Προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με το εσωτερικό του δίκαιο, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι η πρόσβαση σε συνδεόμενες με γενετικούς πόρους παραδοσιακές γνώσεις που κατέχουν αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες, παρέχεται με τη συναίνεση μετά από ενημέρωση και τη συμμετοχή των εν λόγω αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, σύμφωνα με αμοιβαία αποδεκτούς όρους.

ΑΡΘΡΟ 8

Ειδικά Θέματα

Ορίζεται ότι κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή της οικείας νομοθεσίας σχετικά με την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών, κάθε συμβαλλόμενο μέρος οφείλει :

- α) να δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για την προαγωγή της έρευνας που συμβάλλει στη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλομορφίας, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, αναφέροντας ενδεικτικά κάποια απλουστευμένα μέτρα πρόσβασης για σκοπούς έρευνας,
- β) να λαμβάνει υπόψη τις επικρατούσες ή επικείμενες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που απειλούν ή βλάπτουν την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών, σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, ώστε τα συμβαλλόμενα μέρη να μπορούν να συνεκτιμούν την ανάγκη ταχείας πρόσβασης σε γενετικούς πόρους και άμεσου, δίκαιου και ισότιμου καταμερισμού των σχετικών οφελών, συμπεριλαμβανομένης

της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή θεραπευτική αγωγή για όσους την χρειάζονται, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες·

γ) να εξετάζει τη σημασία των γενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, καθώς και τον ειδικό ρόλο τους στην επισιτιστική ασφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 9

Συμβολή στη διατήρηση και την αειφορική χρήση

Προβλέπεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους χρήστες και τους παρόχους ώστε να διοχετεύουν τα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων, στη διατήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και την αειφορική χρήση των συστατικών της στοιχείων.

ΑΡΘΡΟ 10

Παγκόσμιος πολυμερής μηχανισμός καταμερισμού των οφελών

Ορίζεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να εξετάζουν την ανάγκη της δημιουργίας και της λειτουργίας ενός παγκόσμιου μηχανισμού καταμερισμού των οφελών, για την αντιμετώπιση του δίκαιου και ισότιμου καταμερισμού των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων και των σχετικών με αυτούς παραδοσιακών γνώσεων, σε διασυνοριακές περιπτώσεις ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι δυνατόν να δοθεί ή να ληφθεί συναίνεση μετά από ενημέρωση. Προβλέπεται επίσης ότι τα οφέλη τα οποία θα καταμερίζονται μέσω του εν λόγω μηχανισμού μεταξύ των χρηστών γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων, θα μπορούν να χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη της διατήρησης της βιολογικής ποικιλομορφίας και της αειφορικής χρήσης των συστατικών της στοιχείων σε παγκόσμια κλίμακα.

ΑΡΘΡΟ 11

Διασυνοριακή συνεργασία

1. Προβλέπεται ότι στις περιπτώσεις που οι ίδιοι γενετικοί πόροι βρίσκονται στο φυσικό τους περιβάλλον (*in situ*) στο έδαφος περισσότερων του ενός συμβαλλομένων μερών, τα μέρη αυτά επιδιώκουν να συνεργάζονται καταλλήλως, με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων αυτοχθόνων κοινοτήτων, κατά περίπτωση, για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου.

2. Αναφέρεται ότι όταν μία ή περισσότερες αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες διαφόρων συμβαλλομένων μερών κατέχουν τις ίδιες παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, τα μέρη αυτά θα πρέπει να επιδιώκουν να συνεργάζονται καταλλήλως, με τη συμμετοχή των ανωτέρω εμπλεκόμενων κοινοτήτων.

ΑΡΘΡΟ 12

Παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους

11. Ορίζεται ότι κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από το Πρωτόκολλο, σχετικά με τις παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, θα πρέπει τα συμβαλλόμενα μέρη να λαμβάνουν υπόψη, το εθιμικό δίκαιο και τις σχετικές διαδικασίες των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο.
2. Αναφέρεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να καθιερώνουν μηχανισμούς, με την ενεργό συμμετοχή των εμπλεκόμενων αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, για την ενημέρωση των δυνητικών χρηστών παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους, σχετικά με τις υποχρεώσεις τους συμπεριλαμβανομένων των μέτρων πρόσβασης στις γνώσεις αυτές, που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, που διατίθενται μέσω του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών.
3. Προβλέπεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να επιδιώκουν να στηρίζουν καταλλήλως την ανάπτυξη, από τις αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες και από τις γυναίκες των κοινοτήτων αυτών, των εξής:
 - α) κοινοτικών πρωτοκόλλων σχετικά με την πρόσβαση σε παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, καθώς και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των σχετικών οφελών από τη χρησιμοποίηση των εν λόγω γνώσεων
 - β) ελάχιστων απαιτήσεων σχετικά με αμοιβαία αποδεκτούς όρους, ώστε να διασφαλίζεται ο δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των οφελών από τη χρησιμοποίηση σχετικών παραδοσιακών γνώσεων, και
 - γ) υποδειγμάτων συμβατικών ρητρών για τον καταμερισμό των οφελών από τη χρησιμοποίηση παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους.
4. Ορίζεται επίσης ότι κατά την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορεί να μην περιορίζουν την εθιμική χρήση και ανταλλαγή γενετικών πόρων και των σχετικών παραδοσιακών γνώσεων στο εσωτερικό και μεταξύ των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τους στόχους της Σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 13

Εθνικοί κόμβοι συντονισμού και αρμόδιες εθνικές αρχές

1. Ορίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος οφείλει να ορίζει εθνικό κόμβο συντονισμού για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών, ο οποίος θα παρέχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στις περιπτώσεις (α) έως (γ) της παραγράφου 1. πληροφορίες. Ο εθνικός κόμβος συντονισμού είναι αρμόδιος για τη σύνδεση με τη Γραμματεία της Σύμβασης.

2. Προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να ορίσει μία ή περισσότερες αρμόδιες εθνικές αρχές για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών. Οι εν λόγω αρμόδιες εθνικές αρχές θα είναι υπεύθυνες, σύμφωνα με τα ισχύοντα νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή άλλα μέτρα πολιτικής, α) για την παροχή πρόσβασης ή, κατά περίπτωση, την έκδοση βεβαιώσεων ή εγκρίσεων που αποδεικνύουν ότι πληρούνται οι απαιτήσεις πρόσβασης και β) για την παροχή συμβουλών σχετικά με τις ισχύουσες διαδικασίες και απαιτήσεις σχετικά με τη λήψη συναίνεσης μετά από ενημέρωση καθώς και τη συνομολόγηση αμοιβαία αποδεκτών όρων. Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι το μπορεί το συμβαλλόμενο μέρος να ορίσει μία και μόνον οντότητα ως κόμβο συντονισμού και ως αρμόδια εθνική αρχή.

3. Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να κοινοποιεί στη Γραμματεία τα στοιχεία επικοινωνίας του εθνικού του κόμβου συντονισμού και της ή των αρμόδιων εθνικών αρχών του, το αργότερο κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου. Επίσης ορίζει ότι εάν το συμβαλλόμενο μέρος ορίσει περισσότερες της μίας αρμόδιες εθνικές αρχές, διαβιβάζει στη Γραμματεία, μαζί με τη σχετική κοινοποίηση, κατάλληλες πληροφορίες για τις αρμοδιότητες καθεμίας από τις εν λόγω αρχές και ότι, ανάλογα με την περίπτωση, στις πληροφορίες αυτές προσδιορίζεται τουλάχιστον η αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για τους ζητούμενους γενετικούς πόρους. Ορίζεται επίσης ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να γνωστοποιεί αμέσως στη Γραμματεία κάθε μεταβολή του ορισμού του εθνικού του κόμβου συντονισμού ή των στοιχείων επικοινωνίας ή των αρμοδιοτήτων της ή των αρμόδιων εθνικών αρχών του. Στην παράγραφο 5 αναφέρεται ότι η Γραμματεία διαθέτει τις ανωτέρω πληροφορίες μέσω του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών.

ΑΡΘΡΟ 14

Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Αναφέρεται η δημιουργία Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών, ως μέσο ανταλλαγής των πληροφοριών που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών και ιδίως των πληροφοριών που διαβιβάζουν τα συμβαλλόμενα μέρη σχετικά με την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου.

Προβλέπεται επίσης ότι το Κέντρο αυτό εντάσσεται στον μηχανισμό διαλογής που προβλέπεται στο άρθρο 18 παράγραφος 3 της Σύμβασης.

2. Ορίζεται ότι με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών, κάθε συμβαλλόμενο μέρος θέτει στη διάθεση του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του Πρωτοκόλλου, καθώς και όσες απαιτούνται βάσει των αποφάσεων της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου. Το περιεχόμενο των πληροφοριών

αυτών καθορίζεται στις περιπτώσεις (α) έως (γ) της παραγράφου 2, ενώ στην παράγραφο 3 (περιπτώσεις α έως δ) ορίζεται το περιεχόμενο συμπληρωματικών πληροφοριών που τυχόν διαθέτουν τα συμβαλλόμενα μέρη.

3. Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι οι πρακτικές λεπτομέρειες της λειτουργίας του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών, εξετάζονται και αποφασίζονται από τη Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου κατά την πρώτη συνεδρίασή της και ότι στη συνέχεια οι εν λόγω πρακτικές συνεχώς επανεξετάζονται.

ΑΡΘΡΟ 15

Συμμόρφωση με τις εσωτερικές νομοθετικές διατάξεις ή ρυθμιστικές απαιτήσεις που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών

1. Ορίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να λαμβάνει τα ανάλογα με τον σκοπό του Πρωτοκόλλου, κατάλληλα και αποτελεσματικά νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή άλλα μέτρα πολιτικής ώστε να εξασφαλίζεται ότι για τους γενετικούς πόρους που χρησιμοποιούνται εντός της εδαφικής δικαιοδοσίας του, έχει παρασχεθεί πρόσβαση με συναίνεση μετά από ενημέρωση και ότι έχουν συμφωνηθεί αμοιβαία αποδεκτοί όροι, σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο του άλλου συμβαλλόμενου μέρους αναφορικά με την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών.

2. Προβλέπεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν τα ανάλογα με τον σκοπό του Πρωτοκόλλου, κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων έλλειψης συμμόρφωσης με τα μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

3. Αναφέρεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να συνεργάζονται, στο μέτρο του δυνατού και όπου ενδείκνυται, στις περιπτώσεις εικαζόμενης παράβασης των μέτρων που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 16

Συμμόρφωση με τις εσωτερικές νομοθετικές διατάξεις ή ρυθμιστικές απαιτήσεις που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών στην περίπτωση των συνδεόμενων με γενετικούς πόρους παραδοσιακών γνώσεων

1. Ορίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος οφείλει να λαμβάνει τα ανάλογα με τον σκοπό του Πρωτοκόλλου, κατάλληλα και αποτελεσματικά νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή άλλα μέτρα πολιτικής ώστε να εξασφαλίζεται α) ότι για τις συνδεόμενες με γενετικούς πόρους παραδοσιακές γνώσεις που χρησιμοποιούνται εντός της εδαφικής του δικαιοδοσίας, έχει παρασχεθεί πρόσβαση με τη συναίνεση μετά από ενημέρωση και τη συμμετοχή των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και β) ότι

έχουν συμφωνηθεί αμοιβαία αποδεκτοί όροι, σύμφωνα με τις σχετικές με την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών εσωτερικές κανονιστικές ρυθμίσεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο υπάγονται οι ανωτέρω κοινότητες.

2. Προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να λαμβάνει τα ανάλογα με τον σκοπό του Πρωτοκόλλου, κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων έλλειψης συμμόρφωσης με τα μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 1.
3. Αναφέρεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να συνεργάζονται, στο μέτρο του δυνατού και όπου ενδείκνυται, στις περιπτώσεις εικαζόμενης παράβασης των μέτρων που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 17

Παρακολούθηση της χρησιμοποίησης γενετικών πόρων

1. Ορίζεται ότι για την υποστήριξη της συμμόρφωσης, κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να λαμβάνει μέτρα που αποσκοπούν στην παρακολούθηση και την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων και ότι τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν:
 - α) τον ορισμό ενός ή περισσότερων σημείων ελέγχου, σύμφωνα με τις σχετικές προβλέψεις των υποπεριπτώσεων (i) έως (iv) της περίπτωσης (α)
 - β) την ενθάρρυνση των χρηστών και των παρόχων γενετικών πόρων να προβλέπουν στους αμοιβαία αποδεκτούς όρους την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την τήρηση των όρων αυτών και,
 - γ) την ενθάρρυνση της χρήσης αποτελεσματικών σε σχέση με το κόστος εργαλείων και συστημάτων επικοινωνιών.
2. Ορίζεται ότι η άδεια ή το ισοδύναμο έγγραφο που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο (ε) και τίθεται στη διάθεση του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών, αποτελεί διεθνώς αναγνωρισμένο πιστοποιητικό συμμόρφωσης.
3. Προβλέπεται ότι τα διεθνώς αναγνωρισμένα πιστοποιητικά συμμόρφωσης χρησιμεύουν ως αποδεικτικά α) ότι για τους αναφερόμενους σε αυτά γενετικούς πόρους, έχει παρασχεθεί πρόσβαση με συναίνεση μετά από ενημέρωση και β) ότι έχουν συμφωνηθεί αμοιβαία αποδεκτοί όροι, σύμφωνα με τις σχετικές εσωτερικές κανονιστικές ρυθμίσεις του συμβαλλόμενου μέρους που παρέχει την εν λόγω συναίνεση.
4. Αναφέρεται το ελάχιστο περιεχόμενο του διεθνώς αναγνωρισμένου πιστοποιητικού συμμόρφωσης, εφόσον οι πληροφορίες αυτές δεν είναι

εμπιστευτικές. Το περιεχόμενο αυτό περιγράφεται στις περιπτώσεις (α) έως (θ) της παραγράφου 4.

ΑΡΘΡΟ 18

Τήρηση των αμοιβαία αποδεκτών όρων

1. Προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος, στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 6 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) και του άρθρου 7, οφείλει να ενθαρρύνει τους παρόχους και τους χρήστες γενετικών πόρων και/ή παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους να συμπεριλαμβάνουν στους αμοιβαία αποδεκτούς όρους και διατάξεις για την επίλυση διαφορών. Οι διατάξεις αυτές αναφέρονται κατά κύριο λόγο α) στο αρμόδιο δικαστήριο, β) στο εφαρμοστέο δίκαιο ή/και γ) στις επιλογές εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση και η διαιτησία.
2. Αναφέρεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση διαφορών που ανακύπτουν από αμοιβαία αποδεκτούς όρους, η έννομη τάξη του παρέχει τη δυνατότητα προσφυγής, σύμφωνα με τις ισχύουσες δικαιοδοτικές απαιτήσεις.
3. Ορίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα, κατά περίπτωση, σχετικά με α) την πρόσβαση στη δικαιοσύνη και β) τη χρησιμοποίηση μηχανισμών αμοιβαίας αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων
4. Αναφέρεται ότι η αποτελεσματικότητα του παρόντος άρθρου επανεξετάζεται σύμφωνα με το άρθρο 31 του Πρωτοκόλλου, από τη Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ 19

Υποδείγματα συμβατικών ρητρών

Ορίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει αναλόγως να ενθαρρύνει την εκπόνηση, επικαιροποίηση και χρήση τομεακών και διατομεακών υποδειγμάτων συμβατικών ρητρών για τους αμοιβαία αποδεκτούς όρους και ότι η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου διενεργεί, κατά διαστήματα, απολογισμό της χρήσης των εν λόγω συμβατικών ρητρών.

ΑΡΘΡΟ 20

Κώδικες δεοντολογίας, κατευθυντήριες γραμμές και βέλτιστες πρακτικές και/ή πρότυπα

Προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει αναλόγως να ενθαρρύνει την εκπόνηση, επικαιροποίηση και χρήση προαιρετικών κωδίκων δεοντολογίας, κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων πρακτικών και/ή προτύπων για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών και ότι η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου διενεργεί, κατά διαστήματα, απολογισμό της χρήσης των ανωτέρω κωδίκων δεοντολογίας, των κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων πρακτικών/ προτύπων.

ΑΡΘΡΟ 21

Ευαισθητοποίηση

Ορίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος πρέπει να λαμβάνει μέτρα ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σημασία των γενετικών πόρων και των σχετικών παραδοσιακών γνώσεων, καθώς και με ζητήματα πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών. Τα μέτρα αυτά απαριθμούνται ενδεικτικά στις περιπτώσεις (α) έως (θ) του άρθρου 21.

ΑΡΘΡΟ 22

Δυναμικότητα

1. Αναφέρεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να συνεργάζονται για τη δημιουργία και ανάπτυξη της δυναμικότητας και για την ενίσχυση των ανθρώπινων πόρων και των θεσμικών μέτρων για την αποτελεσματική εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, στα συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα στις λιγότερο ανεπτυγμένες και στα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη μεταξύ αυτών, καθώς και στα συμβαλλόμενα μέρη με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, όπως μέσω υφιστάμενων παγκόσμιων, περιφερειακών, υποπεριφερειακών και εθνικών θεσμικών οργάνων και οργανισμών. Στο πλαίσιο αυτό, ορίζεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να διευκολύνουν τη συμμετοχή των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και των ενδιαφερόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων και του ιδιωτικού τομέα.

2. Προβλέπεται ότι για τη δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας ως προς την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι ανάγκες σε χρηματοοικονομικούς πόρους των συμβαλλομένων μερών που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα των λιγότερο ανεπτυγμένων και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών μεταξύ αυτών, και των συμβαλλομένων μερών με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις της Σύμβασης.

3. Ορίζεται ότι ως βάση για τη λήψη κατάλληλων μέτρων εφαρμογής του Πρωτοκόλλου, τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα οι λιγότερο ανεπτυγμένες και τα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη

μεταξύ αυτών, καθώς και τα συμβαλλόμενα μέρη με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, θα πρέπει να προσδιορίζουν τις εθνικές τους ανάγκες και προτεραιότητες από πλευράς δυναμικότητας μέσω εθνικών αυτοαξιολογήσεων δυναμικότητας. Κατά τη διαδικασία αυτή, τα εν λόγω μέρη θα πρέπει να υποστηρίζουν τις σχετικές με τη δυναμικότητα ανάγκες και προτεραιότητες των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, όπως προσδιορίζονται από τους ίδιους, δίνοντας έμφαση στις ανάγκες και προτεραιότητες των γυναικών από πλευράς δυναμικότητας.

4. Αναφέρεται ότι η δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας για την υποστήριξη της εφαρμογής του Πρωτοκόλλου μπορεί να καλύπτει διάφορα πεδία και ειδικότερα αυτά που, μεταξύ άλλων, προβλέπονται στις περιπτώσεις (α) έως (δ) της παραγράφου 4.

5. Ορίζεται ότι τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους 1 έως 4, είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις (α) έως (ι) της παραγράφου 5.

6. Προβλέπεται ότι θα πρέπει να παρέχονται στο Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών πληροφορίες σχετικά με τις πρωτοβουλίες δημιουργίας και ανάπτυξης δυναμικότητας, οι οποίες αναλαμβάνονται σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους 1 έως 5, ώστε να πρωθυΐνται η συνέργεια και ο συντονισμός στο πεδίο της δημιουργίας και ανάπτυξης δυναμικότητας για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών.

ΑΡΘΡΟ 23

Μεταφορά τεχνολογίας και τεχνολογική σύμπραξη και συνεργασία

Αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα άρθρα 15, 16, 18 και 19 της Σύμβασης, τα συμβαλλόμενα μέρη, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος του Πρωτοκόλλου, θα πρέπει να χρησιμοποιούν τη σύμπραξη και τη συνεργασία σε προγράμματα τεχνικής και επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας για τη βιοτεχνολογία. Επίσης ότι για την επίτευξη των στόχων της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου, τα συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν να προάγουν και να ενθαρρύνουν την πρόσβαση των συμβαλλομένων μερών που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα των λιγότερο ανεπτυγμένων και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών μεταξύ αυτών, και των συμβαλλομένων μερών με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, στην τεχνολογία, καθώς και στη μεταφορά τεχνολογίας προς αυτά, ώστε να αναπτυχθεί και να ενισχυθεί ισχυρή τεχνολογική και επιστημονική βάση. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να αναπτύσσονται, κατά το δυνατόν, στο ή στα συμβαλλόμενα μέρη που παρέχουν τους γενετικούς πόρους, είτε είναι χώρες προέλευσής τους είτε συμβαλλόμενα μέρη που έχουν αποκτήσει τους γενετικούς πόρους σύμφωνα με τη Σύμβαση και με τη συμμετοχή των εν λόγω συμβαλλομένων μερών.

ΑΡΘΡΟ 24

Μη συμβαλλόμενα μέρη

Προβλέπεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να προτρέπουν τρίτα μέρη να προσχωρήσουν στο Πρωτόκολλο και να συνεισφέρουν κατάλληλες πληροφορίες στο Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών.

ΑΡΘΡΟ 25

Χρηματοδοτικός μηχανισμός και χρηματοοικονομικοί πόροι

1. Στις παραγράφους 1 και 2 ορίζεται ότι η εξέταση των χρηματοοικονομικών πόρων για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 20 της Σύμβασης, δεδομένου ότι ο χρηματοδοτικός μηχανισμός της Σύμβασης αποτελεί τον χρηματοδοτικό μηχανισμό του Πρωτοκόλλου.
2. Στην παράγραφο 3 προβλέπεται ότι για τη δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας, που αναφέρεται στο άρθρο 22, όταν η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου παρέχει κατευθύνσεις για τον χρηματοδοτικό μηχανισμό σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 1, λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες σε χρηματοοικονομικούς πόρους των συμβαλλομένων μερών που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα των λιγότερο ανεπτυγμένων και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών μεταξύ αυτών, και των συμβαλλομένων μερών με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, καθώς και τις σχετικές με τη δυναμικότητα ανάγκες και προτεραιότητες των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και των γυναικών τους.
3. Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι στο πλαίσιο εφαρμογής της παραγράφου 1, τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των συμβαλλομένων μερών που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα των λιγότερο ανεπτυγμένων και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών μεταξύ αυτών, και των συμβαλλομένων μερών με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, κατά τις προσπάθειές τους να προσδιορίσουν και να εφαρμόσουν τις απαιτήσεις τους σχετικά με τη δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου.
4. Στην παράγραφο 5 ορίζεται ότι για την εφαρμογή του άρθρου αυτού λαμβάνονται υπόψη, τηρουμένων των αναλογιών, οι κατευθυντήριες γραμμές για τον χρηματοδοτικό μηχανισμό της Σύμβασης, που περιλαμβάνονται στις σχετικές αποφάσεις της Διάσκεψης των Μερών, συμπεριλαμβανομένων όσων είχαν συμφωνηθεί πριν από την έγκριση του Πρωτοκόλλου.

5. Στην παράγραφο 6 προβλέπεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι ανεπτυγμένες χώρες μπορούν να παρέχουν χρηματοοικονομικούς και άλλους πόρους για την εφαρμογή των διατάξεων του Πρωτοκόλλου και ότι τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο μπορούν να επωφελούνται από τους πόρους αυτούς, μέσω διμερών, περιφερειακών και πολυμερών διαύλων.

ΑΡΘΡΟ 26

Διάσκεψη των μερών λειτουργούσα ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου

1. Στις παραγράφους 1 και 2 ορίζεται ότι η Διάσκεψη των Μερών λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου και ότι στο πλαίσιο αυτό τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης που δεν είναι μέρη του Πρωτοκόλλου μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες των συνεδριάσεων της Διάσκεψης των Μερών. Επίσης ότι όταν η Διάσκεψη των Μερών λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου, λαμβάνονται αποφάσεις αποκλειστικά και μόνο από τα συμβαλλόμενα μέρη του.
2. Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι τα μέλη του Προεδρείου της Διάσκεψης των Μερών που αντιπροσωπεύουν συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης, τα οποία όμως δεν είναι μέρη του Πρωτοκόλλου κατά τον δεδομένο χρόνο, αντικαθίστανται από μέλη που εκλέγονται από τα συμβαλλόμενα μέρη του Πρωτοκόλλου μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.
3. Στην παράγραφο 4 αναφέρεται ότι η Διάσκεψη των συμβαλλομένων Μερών εξετάζει τακτικά την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου και λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή του. Στις περιπτώσεις (α) έως (στ) της ίδιας παραγράφου καθορίζονται τα καθήκοντα που ασκεί η Διάσκεψη των συμβαλλομένων Μερών δυνάμει του Πρωτοκόλλου.
4. Στην παράγραφο 5 αναφέρεται πως ορίζονται οι διαδικαστικοί κανόνες της Διάσκεψης των Μερών και οι χρηματοδοτικοί κανόνες της Σύμβασης δυνάμει του Πρωτοκόλλου.
5. Στην παράγραφο 6 ορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία σύγκλησης της πρώτης και των επόμενων τακτικών συνεδριάσεων της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου.
6. Στην παράγραφο 7 ορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία σύγκλησης των έκτακτων συνεδριάσεων της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του Πρωτοκόλλου.
7. Στην παράγραφο 8 ορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία εκπροσώπησης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, των εξειδικευμένων οργανισμών του και του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας, καθώς και κάθε κράτους μέλους ή

παρατηρητή του που δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης, στις συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ 27

Επικουρικά σώματα

1. Αναφέρεται ότι κάθε επικουρικό σώμα που συγκροτείται από τη Σύμβαση μπορεί να εξυπηρετεί και το Πρωτόκολλο, με απόφαση της Διάσκεψης των Μερών στην οποία προσδιορίζονται τα προς ανάληψη καθήκοντα.
2. Προβλέπεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης που δεν είναι μέρη του Πρωτοκόλλου μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες οποιασδήποτε συνεδρίασης των ανωτέρω επικουρικών σωμάτων, χωρίς να μετέχουν στις αποφάσεις του.
3. Ορίζεται ότι όταν μέλη του Προεδρείου του επικουρικού σώματος αντιπροσωπεύουν συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης, τα οποία όμως δεν είναι μέρη του Πρωτοκόλλου τα μέλη αυτά αντικαθίστανται από συμβαλλόμενα μέρη του Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ 28

Γραμματεία

Ορίζεται ότι οι Γραμματειακές υπηρεσίες καθώς και τα καθήκοντα της Γραμματείας για το παρόν Πρωτόκολλο ασκούνται αναλόγως δυνάμει του άρθρου 24 της Σύμβασης καθώς και ότι οι δαπάνες γραμματειακών υπηρεσιών βαρύνουν τα συμβαλλόμενα μέρη του.

ΑΡΘΡΟ 29

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

Προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος οφείλει να παρακολουθεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του δυνάμει του Πρωτοκόλλου και να υποβάλλει στη Διάσκεψη των Μερών εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνει για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με τη συχνότητα και τη μορφή που θα καθοριστούν από τη Διάσκεψη των Μερών.

ΑΡΘΡΟ 30

Διαδικασίες και μηχανισμοί για την προαγωγή της συμμόρφωσης με τον παρόν πρωτόκολλο

Ορίζεται ότι η Διάσκεψη των Μερών εξετάζει και εγκρίνει, κατά την πρώτη συνεδρίασή της, διαδικασίες συνεργασίας μέσω παροχής συμβουλών ή αρωγής και θεσμικούς μηχανισμούς για την προαγωγή της συμμόρφωσης ή της έλλειψης συμμόρφωσης με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ 31

Αξιολόγηση και επανεξέταση

Προβλέπεται ότι η Διάσκεψη των Μερών αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του Πρωτοκόλλου, αρχικά μετά την παρέλευση τεσσάρων ετών από την έναρξη ισχύος του και, στη συνέχεια, με τη συχνότητα που η ίδια ορίζει.

ΑΡΘΡΟ 32

Υπογραφή

Ορίζεται ο τόπος και ο χρόνος υπογραφής του Πρωτοκόλλου, από τις 2 Φεβρουαρίου 2011 έως την 1η Φεβρουαρίου 2012.

ΑΡΘΡΟ 33

Έναρξη ισχύος

Καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου καθώς και η η διαδικασία υπογραφής, κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης και προσχώρησης από οποιοδήποτε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης

ΑΡΘΡΟ 35

Αποχώρηση

Ορίζονται οι όροι και η διαδικασία για την αποχώρηση συμβαλλόμενου μέρους από το Πρωτόκολλο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ

Περιγράφονται τα χρηματικά και άλλα οφέλη από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων.

Αθήνα, 9/5/2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

~~ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ~~

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

~~ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ~~

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΤΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

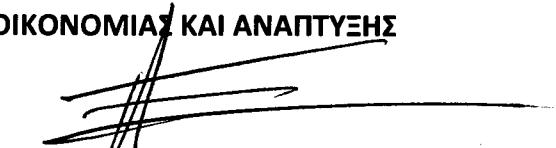
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ Σ ΚΑΛΟΓΙΡΟΥ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΙΤΣΙΟΡΛΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ